

SOCIO-ECONOMIC PHENOMENA AND PROCESSES (SEPP)

MAIN PROBLEMS OF THE BANKING SYSTEM OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

O'rinov Komiljon

Karshi Institute of Engineering and Economics
Student of the Faculty of Economics

Abstract. *In this article, one of the most popular economic topics in the current period is the study of the banking system, and it is studied how banking institutions have deeply penetrated into our daily life, they manage the economy while remaining invisible to the general population.*

Keywords: *Central Bank of the Republic of Uzbekistan, bank, banking system, infrastructure, economy, credit, deposit.*

Introduction

Moddiy jamiyat va iqtisodiyotni moliya institutlarisiz tasavvur qilishning imkoni yo‘q. Ular zamonaviy inson hayotiga chuqur singib ketgan. Ular iqtisodiyotni zarur resurslar va xizmatlar bilan ta‘minlaydi, shuningdek, muhim ijtimoiy rol o‘ynaydi.

Bank nima? Bank — bu pul mablag‘lari va uning derivativ moliyaviy vositalari bilan operatsiyalarni asosan iste‘molchilarga haq to‘lanadigan moliyaviy xizmatlar ko‘rsatish bo‘yicha olib boruvchi muassasa.

Ular o'z hisobvaraqlariga (depozitlariga) erkin pul mablag'larini jalb qilish va ularni vaqtincha muhtojlarga (kreditlarga) taqsimlash orqali iqtisodiyotdagi resurslarni qayta taqsimlaydilar. Bank tashkilotlari ushbu turdagi kredit mexanizmi yordamida naqd pulsiz pul ishlab chiqaradilar, bu esa iqtisodiy aloqalarni amalga oshirish uchun zarur.

Iqtisodiy islohotlarni amalga oshirishning muhim ko'rsatkichlaridan biri bu kredit va bank tizimining qurilishi va o'sishidir. Chunki bank tizimi erkin pul resurslarini yig'ib, tarqatganidan buyon har qanday iqtisodiyotning asosiy orqa suyagi elementi hisoblanadi. Bank tizimining to'g'ri ishlashi nafaqat iqtisodiyotning samaradorligiga, balki mamlakatning umumiy iqtisodiy o'sishiga ham ta'sir ko'rsatadi.

O'zbekiston respublikasida 31 ta tijorat banki faoliyat ko'rsatgan. Biroq, agar siz biron bir bosh buxgalter yoki biznes egasidan bir bank bilan boshqasi o'rtasidagi asosiy farq nima ekanligini, xodim nima uchun bu yoki o'sha bankni tanlaganligini so'rasangiz, yagona javob "uyga yaqin ish" bo'ladi. Bank mahsulotlari taklifi, bank tariflari va hatto bank raqamli yutuqlari banklarni tanlash uchun zarur omillar emas. Bundan tashqari, hamma narsa egasi yoki bosh buxgalterning bir yoki bir qancha bank menejerlari bilan shaxsiy aloqa darajasiga bog'liq.

Bundan tashqari, Markaziy bankning haddan tashqari homiyligi natijasida tijorat banklari klon banklariga aylandi, hamma narsa bir xil: moliyaviy xizmatlar doirasi, ularning narxi, shartlari, kadrlar malakasi va operatsiyalar tezligi.

Boshqacha qilib aytganda, ko'plab moliyaviy institutlar mavjud, ammo ular ko'rsatadigan xizmatlar bo'yicha kam farq qiladi. Natijada raqobat yo'q, chunki ularning hech biri bozorga xos narsani taklif qila olmaydi, masalan, tubdan yangi mahsulot, hatto ularning qisqa muddatli biznes maqsadlari tekislangan taqdirda ham.

Bunday sharoitda xorijiy banklarning O'zbekiston bank segmentiga keng miqyosda jalb qilinishi, shuningdek xorijiy mutaxassislarni jalb qilish ham hech narsani o'zgartirmaydi, chunki Markaziy bankning ko'rsatma va farmonlari har bir inson uchun birdek amal qiladi va har bir kishi ularga qat'iy rioya qilishi shart.

Markaziy bank banklarni zamonaviy raqamli texnologiyalarni har qanday yo'l bilan joriy etishga undaydi; Ammo, "yo'l qo'yilmagan hamma narsa taqiqlangan" siyosati sharoitida hech kim tashabbus ko'rmaydi va bu tartib-taomillar faqat ichki bo'lsa ham, Markaziy bankning tavsiya va tartib-taomillarini hamma kutmoqda.

O'zbekiston moliya tashkilotlari uchun Axillesning yana bir to'pig'i – "uzoq pul" bozorining yo'qligi. So'nggi vaqtlarda xorijiy banklar uchun bu ayniqsa og'ir ahvolga tushib qolgan, chunki davlat organi depozitar bankni tanlash erkinligiga chek qo'ygan. Uzoq pul aniq nima? Uzoq pul mablag'lari, ya'ni 3-5-10 yil davomida bank hisobvaraqlariga jalb qilinishi mumkin bo'lgan pul mablag'lari o'zlarining investitsiya siyosatini xavf va ishlab chiqarish tolalari asosida rivojlantirish imkonini beradi.

Xulosalar. O'zbekiston Prezidentining 2020 yil 3 apreldagi farmoni va Markaziy bankning tavsiyalariga asosan tijorat banklari jami 2,6 trillion so'mlik 70% yuridik shaxslar va jismoniy shaxslarning joriy qarzlarni qayta tiklab, kreditlar asosiy miqdorini to'lashni 2020 yil 1 oktyabrgacha kechiktirdi. Boshqacha qilib aytganda, tijorat banklari asosiy "ishlaydigan kapital" – kreditni qaytarish manbaini butunlay yo'qotdilar va bu 2020 yil aprel-may oylarida aholi biznesi faolligining pasayishi tufayli banklarning bank mahsulotlarini sotishdan keladigan daromadining kamayishi bilan bir qatorda, banklar balanslarini juda jiddiy yo'qotishga olib keldi, shuningdek, banklarning passiv majburiyatlari hajmining kamayishi – aktiv operatsiyalarni

o'tkazish resurslari. Bunday sharoitda Markaziy bank 2020 yil 11 iyunda zarur rezerv rezervlarining o'rtacha foydalanish nisbatini 0,75 ga ko'tarish to'g'risida qaror chiqardi.

References:

1. Komil, U. (2022). MANAGEMENT OF HUMAN RESOURCES IN THE BANK: ITS EXTENT AND COMPLICATIONS. *International Engineering Journal For Research & Development*, 7 (4), 3.
2. Urinov Komil. (2022). THE MAIN PROBLEMS WITH THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN'S BANKING SYSTEM. *Journal of Exercise Physiology*, 4. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6942024>
3. Urinov Komil. (2022). THE MAIN PROBLEMS WITH THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN'S BANKING SYSTEM. *Journal of Exercise Physiology*, 4. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6942024>
4. Komil, U. (2022). Techniques for Improving Credit Risk Management in Commercial Banks. *Global Scientific Review*, 5, 15-19.
5. Komil, U. . (2022). Opportunities for Banking Systems in Uzbekistan. *Procedia on Economic Scientific Research*, 1, 58–62. Retrieved from <http://procedia.online/index.php/economic/article/view/92>
6. Komil, U. (2022). The Role of Digital Banking Services in the Success of Commercial Banks in Uzbekistan. *The Peerian Journal*, 9, 16-20.
7. Urinov Komil. (2022). THE POTENTIAL OF VIRTUAL BANKS IN UZBEKISTAN. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6958212>
8. Alikulov, A. T., Iskandarovich, R. R., & Komiljon, O. (2022). O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARINING BARQAROR FAOLIYATINI AMALGA OSHIRISHDA RAQAMLI BANK HIZMATLARINI JORIY ETISH. *Results of National Scientific Research*, 1(2), 62-67.
9. O'g'li, O. K. T. (2022). O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI HAMDA ASOSIY SAVDO-HAMKOR DAVLATLARNING MILLIY VALYUTASINING REAL ALMASHUNUV KURSI QADRSIZLANISHI VA MAMLAKATLARNING AQSH DOLLARIGA NISBATDAN DINAMIKASINI O'ZGARISHI. *Science and innovation*, 1(A3), 75-78.
10. Komiljon, O. (2022). O'ZBEKISTONDA BANK PLASTIK KARTALARI VA XALQARO TO'LOVLAR TIZIMLARDAN FOYDALANISHNING ASOSIY TAMOYILLARI. *Involta Scientific Journal*, 1(7), 219-221.
11. Alikulov, A. T., & O'rinov, K. (2022). O'ZBEKISTONDA KAPITAL BOZORI RIVOJLANISHINING ISTIQBOLLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(6), 690-695.
12. O'rinov Komiljon Tolibjon o'g'li. (2022). UNIONPAY TO'LOV TIZIMI KARTASINING ISTIQBOLLARI. *American Journal of Technology and Applied Sciences*, 3, 32–34. Retrieved from <https://americanjournal.org/index.php/ajtas/article/view/40>
13. Diyorova, M., & Komil, U. (2022). Basic Principles of Using Bank Plastic Cards and International Payment Systems in Uzbekistan. *Texas Journal of Multidisciplinary Studies*, 9, 159-161.
14. Diyorova, M., & Komil, U. (2022). TYPES OF BANKING SYSTEM IN UZBEKISTAN. *Conferencea*, 462-466.

SOCIO-ECONOMIC PHENOMENA AND PROCESSES (SEPP)

Volume 1 Issue 2, 2022

15. O'rinov Komiljon Tolibjon o'g'li, & Mustafayeva Nozliya Xusniddin qizi. (2022, July 14). TA'LIM TIZIMIDAGI YANGI ISLOHATLAR. International Conference on Developments in Education, Sciences and Humanities, CANADA. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6831186>
16. Urinov Komil. (2022). MANAGEMENT OF HUMAN RESOURCES IN THE BANK: ITS EXTENT AND COMPLICATIONS. International Engineering Journal For Research & Development, 7(4), 3. <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/ZW762>
17. Komil, U. (2022). Bank Accounting and Audit. Eurasian Scientific Herald, 10, 16-18.
18. Komil, U. (2022). DEPOSITS HELD BY COMMERCIAL BANKS IN UZBEKISTAN. European International Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies, 2(07), 64-75.
19. Komil, U. (2022). DEVELOPMENT OF DIGITAL BANKING SYSTEM IN UZBEKISTAN. Involta Scientific Journal, 1(8), 69-72.
20. Urinov Komil. (2022). THE MAIN PROBLEMS WITH THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN'S BANKING SYSTEM. Journal of Exercise Physiology, 4. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6942024>